

Allergische reactie - behandelplan

Kindergeneeskunde

www.nwz.nl

Noordwest
Ziekenhuisgroep

Inhoud

EpiPen en Jext	3
Anafylactische reactie	3
Wat doet u bij een anafylactische reactie?	6
Hoe werkt de injectie?	8
Hoe dient u de injectie toe?	9
Waarom uw kind EpiPen of Jext altijd bij zich moet dragen	10
Meer informatie	10
Uw vragen	10
Notities	11

De kinderarts heeft uw kind een zogenoemde adrenaline auto-injector voorgeschreven: EpiPen of Jext. Dit is een voorgevulde injectiespuit die u uw kind bij een (zeer) ernstige allergische reactie kunt toedienen. In deze brochure vindt u instructies voor het toedienen van deze injectie.

Waar in deze brochure 'ouders' staat, kunt u ook 'verzorgers' lezen.

■ EpiPen en Jext

Heeft uw kind kans op een (zeer) ernstige allergische reactie, oftewel een anafylactische reactie? Of heeft uw kind al eens een anafylactische reactie gehad? Dan schrijft de kinderarts een adrenaline auto-injector voor: EpiPen of Jext. Dit is een voorgevulde injectiespuit met adrenaline die u uw kind in geval van nood kunt toedienen. De EpiPen of Jext wordt daarom ook wel een noodpen genoemd.

■ Anafylactische reactie

Wat is een anafylactische reactie?

Een anafylactische reactie is een ernstige allergische reactie die vaak binnen een paar minuten tot een uur optreedt. Het lichaam reageert overgevoelig op bijvoorbeeld een voedingsmiddel, een geneesmiddel of een insectenbeet. De klachten en verschijnselen kunnen tegelijkertijd in verschillende organen optreden. Onder andere in de ogen, huid, maagarmkanaal, keel en longen. Ook kan de bloeddruk dalen. Soms zo ernstig dat er bewustzijnsverlies optreedt. Dit wordt een shock genoemd. Een anafylactische reactie kan levensbedreigend zijn.

Hoe herkent u een anafylactische reactie?

U herkent een anafylactische reactie aan de volgende klachten.

Huid

- roodheid
- galbulten
- jeuk
- zwelling van de oogleden, lippen, keel, handen of andere lichaamsdelen

Maag en darmen

- krampende buikpijn
- voortdurend overgeven
- diarree
- aandrang tot poepen

Keel en longen

- benauwdheid
- piepen
- gierende ademhaling
- heesheid
- moeite met praten en slikken
- gevoel van dichte keel
- blauwe lippen

Neus en ogen

- niezen
- acute loopneus
- verstopte neus
- rode jeukende ogen

Hart en bloedvaten

- duizeligheid
- hoofdpijn
- flauwvallen
- verminderd aanspreekbaar

■ Wat doet u bij een anafylactische reactie?

Allergische of anafylactische reactie?

Krijgt uw kind (één van) deze klachten? Dan is het belangrijk om snel te handelen. Wat u precies moet doen, hangt af van de **ernst** van de klachten. De ernst wordt ingedeeld in 5 gradaties:

- **1e en 2e graad:** allergische reactie
- **3e graad:** overgang van allergische naar anafylactische reactie
- **4e en 5e graad:** anafylactische reactie

Schema met instructies

U ziet in dit schema wat u bij een **allergische of anafylactische** reactie moet doen.

Gradatie	Klachten	Wat doet u?
eerste graad = allergische reactie	<ul style="list-style-type: none"> • huiduitslag • jeuk • roodheid • plaatselijke zwelling of galbulten • onrust	<p>geef antihistaminicum volgens voorschrift:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fenistil druppels óf • Desloratidine (Aerius) óf • Levocetirizine (Xyzal) <p>observeer het effect: ga bij twijfel naar de huisarts of huisartsenpost</p>
tweede graad = allergische reactie	<p>als boven, en/of:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwelling van de huid en/of lichaamsdelen • galbulten over het hele lichaam • licht verstopte neus, loopneus en/of niezen • misselijkheid en/of overgeven • diarree • licht in het hoofd • gedragsverandering	<p>geef antihistaminicum volgens voorschrift:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fenistil druppels óf • Desloratidine (Aerius) óf • Levocetirizine (Xyzal) <p>observeer het effect: ga bij twijfel naar de huisarts of huisartsenpost</p>

Gradatie	Klachten	Wat doet u?
derde graad = allergische óf anafylactische reactie	als boven, en/of: <ul style="list-style-type: none"> • herhaald overgeven • aanhoudende diarree • ernstig verstopte neus en/of loopneus • gevoel van zwelling in keel • angst 	geef antihistaminicum volgens voorschrift: zie boven LET OP: bij herhaald overgeven: <ul style="list-style-type: none"> • geef EpiPen of Jext • bel 112
vierde graad = anafylactische reactie	als boven, en/of: <ul style="list-style-type: none"> • piepende of gierende ademhaling • hoesten • moeilijk kunnen slikken • heesheid • onduidelijke spraak • moeizame ademhaling/benauwdheid • kortademig • jeuk in de handen • aandrang tot poepen • duizeligheid, gevoel weg te raken 	<ul style="list-style-type: none"> • geef EpiPen of Jext • bel 112
vijfde graad = anafylactische reactie	als boven, en/of: <ul style="list-style-type: none"> • astma aanval • bewusteloosheid en/of shock 	<ul style="list-style-type: none"> • geef EpiPen of Jext • bel 112

Bij twijfel naar huisarts of spoedeisende hulp

Twijfelt u of uw kind een anafylactische reactie heeft, en of u de EpiPen of Jext moet toedienen? Dan kunt u uit voorzorg naar uw huisarts of de spoedeisende hulp gaan. U wacht daar dan af of de klachten eventueel erger worden. Wordt de keel duidelijk dik(ker), wordt uw kind kortademig, en/of dreigt uw kind flauw te vallen? Dan kunt de EpiPen of Jext in overleg met de (huis)arts alsnog toedienen.

Gebruikt u de injectie als het eigenlijk (nog) niet nodig is? Dan is dit meestal geen probleem.

■ Hoe werkt de injectie?

EpiPen en Jext zijn verkrijgbaar in 2 sterktes: voor kinderen ónder en bóven de 25 kilo. Door de injectie met adrenaline:

- vernauwen de bloedvaten waardoor de bloeddruk stijgt
- versnelt de hartslag
- verwijden de luchtwegen zich

Hierdoor worden de klachten minder.

Altijd verder onderzoek nodig

De injectie werkt snel, maar tijdelijk. Uw kind moet daarom bij een anafylactische reactie altijd meteen door een (kinder)arts onderzocht en zo nodig verder behandeld worden. Ook als uw kind na de injectie op lijkt te knappen.

Epipen

Jext

■ Hoe dient u de injectie toe?

- Haal de EpiPen of Jext uit de doorzichtige huls.
- Haal het blauwe beschermdopje (EpiPen) of het gele beschermdopje (Jext) eraf. **Zie afbeelding 1** hieronder.
- Neem de pen in uw hand en sla uw duim om de pen heen. Houd daarbij de oranje kant (EpiPen) of de zwarte kant (Jext) loodrecht naar beneden.
- Druk de pen in 1 beweging in de bovenbeenspier, zo nodig door de broek heen. U hoort een 'klik' waarna de naald in het bovenbeen schiet. **Zie afbeelding 2** hieronder.
- Houd de pen 10 seconden stevig in dezelfde positie vast. Klem uw andere hand eventueel om de pols van de hand die de pen vasthoudt.
- Haal de naald vervolgens uit het been. Er schuift dan vanzelf een beschermhuls over de naald heen. Leg de pen naast u neer.
- Masseer de insteekplaats 10 seconden na. **Zie afbeelding 3** hieronder.
- Leg de benen van uw kind omhoog. Blijf bij uw kind.
- Bel 112, of laat iemand bellen. Zeg dat uw kind een anafylactische reactie heeft. **Zie afbeelding 4** hieronder.
- Blijf bij uw kind tot de ambulance er is.
- Worden de klachten niet minder en is de ambulance er nog niet? Geef dan zo nodig een 2e injectie.

GEBRUIKSINSTRUCTIE EPIPEN

TOEDIENING EPIPEN

1. Verwijder de blauwe veiligheidsdop van de **EpiPen**.

2. Stoot het oranje uiteinde van de **EpiPen** in één beweging stevig tegen het dijbeen. Je hoort dan een klik. Houd dit vast voor 10 seconden.

NA TOEDIENING EPIPEN

3. Verwijder de **EpiPen** en wrijf 10 seconden over de injectieplaats.

4. Bel **112** en meld een geval van anafylaxie. Dien een 2e **EpiPen** toe als de klachten binnen 5-15 minuten niet zijn verminderd of verergeren.

Oefenen

U kunt het toedienen van de injectie oefenen. Hiervoor zijn zogenoemde trainers beschikbaar. Deze zijn verkrijgbaar via de website epipen.nl of bij de apotheek. U kunt deze trainer ook gebruiken om leerkrachten of medewerkers van het kinderdagverblijf uit te leggen hoe zij de EpiPen of Jext in geval van nood moeten toedienen.

Vergeet na gebruik niet om een nieuwe EpiPen of Jext aan te vragen bij de behandelend kinderarts.

■ **Waarom uw kind de EpiPen of Jext altijd bij zich moet dragen**

Omdat een anafylactische reactie snel en op elk moment kan optreden, is het noodzakelijk dat uw kind de EpiPen of Jext altijd bij zich draagt. Geef mensen uit uw omgeving zoals leerkrachten of medewerkers van een kinderdagverblijf hier ook uitleg over.

■ **Meer informatie**

Meer informatie vindt u op:

- www.anafylaxis.nl
- www.schoolenallergie.nl

■ **Uw vragen**

Locatie Alkmaar

U kunt met vragen via de polikliniek kindergeneeskunde contact opnemen met de behandelend kinderarts of met de verpleegkundig specialist.

Dat kan per telefoon of mail:

- telefoon: 088 - 085 2950 (maandag t/m vrijdag van 08:30 - 16:30 uur)
- mail: kids@nwz.nl

Gebruik de mail alleen voor niet-spoedeisende vragen. Vermeld ook de naam en geboortedatum van uw kind en aan wie u uw vraag stelt.

Locatie Den Helder

U kunt met vragen via de polikliniek kindergeneeskunde contact opnemen met de behandelde kinderarts. Dat kan per telefoon of mail:

- telefoon: 0223 - 69 6449 (maandag t/m vrijdag van 08:30 - 16:30 uur)
- mail: kinderpoli@nwz.nl

Vermeld in de mail ook de naam en geboortedatum van uw kind en aan wie u uw vraag stelt.

Meer informatie vindt u op: www.nwz.nl.

■ Notities

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Noordwest Ziekenhuisgroep

Postbus 501

1800 AM Alkmaar

www.nwz.nl

tel 072 - 548 4444

Colofon

Redactie kindergeneeskunde
afdeling communicatie

Lay-out vormgeving Noordwest

Fotografie vormgeving Noordwest

Druk Ricoh

Artikel nr 187009/2023.05

Op alle onderzoeken en behandelingen van Noordwest Ziekenhuisgroep zijn de algemene voorwaarden van Noordwest Ziekenhuisgroep van toepassing, zie www.nwz.nl.